

**К.п.н., доцент Стражнікова І. В.**

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*

## **МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ СУЧАСНОЇ ШКОЛИ**

Глибокі соціальні, духовні й економічні зрушення, що відбуваються в Україні, вимагають підвищення рівня професіоналізму працівників сфери освіти. Особливе місце належить учителю, здатному вільно орієнтуватися в соціальних і природних умовах, розуміти особливості розвитку культури, оволодівати науковою інформацією, глибоко усвідомлювати місце та роль освітніх процесів, систем у світовому культурному просторі, поєднувати глибокі фундаментальні теоретичні знання й практичну підготовку, що вимагає від нього високої педагогічної культури. Підготовка вчителя, здатного до ефективного здійснення педагогічної діяльності, пов'язана з формуванням його дидактичної компетентності як інтегративної складової педагогічної культури.

Окрім базових знань, потрібних для здійснення педагогічної діяльності, вчителю необхідно оволодіти основами роботи з сучасним комп'ютером, уміти застосовувати інформаційно-телекомунікаційні технології та можливості мережі Internet для досягнення визначених навчально-виховних цілей, освоїти нові організаційні форми навчальної діяльності. Тому перед педагогічними навчальними закладами постає необхідність введення спеціальних дисциплін для застосування можливостей сучасного комп'ютера в процесі викладання [2, с.3].

Значна увага в сучасній психолого-педагогічній літературі приділяється питанням теорії і практики вищої педагогічної освіти (А. Алексюк, Є. Белозерцев, С. Золотухіна, І. Зязюн, В. Лозова, С. Сисоєва та ін.), особистісно орієнтованій підготовці майбутніх учителів до професійної діяльності (О. Асмолов, І. Бех, Є. Бондаревська, О. Пехота, С. Подмазін та ін.),

проблемі формування педагогічної культури (А. Барабанщиков, О. Бондаревська, О. Гармаш, І. Ісаєв, С. Муцинов, О. Рудницька).

Це приводить до виникнення суперечностей: між потребою суспільства, школи в учителях високої загальнопедагогічної культури, яка включає дидактичну освіченість спеціаліста та недостатнім рівнем підготовки вчителів до дидактичної діяльності; між науково обґрунтованими вимогами до підготовки вчителя та нерозробленістю конкретних технологій їх реалізації.

Педагогічна культура як одна з найважливіших складових культури суспільства зумовлена специфікою педагогічної діяльності вчителя, спрямованої на особистісний, інтелектуальний та діяльнісний розвиток, самовдосконалення студентів. Оскільки основу професійної діяльності складає організація навчання, необхідно розглядати дидактичну культуру як інтегроване особистісне утворення, що зумовлює ефективність навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів навчання, сприяє створенню й освоєнню студентом педагогічних цінностей і технологій, стимулює його до саморозвитку та творчості.

Водночас через засоби масової комунікації відбувається процес укорінення цінностей та моделей поведінки, що домінують у певний час розвитку суспільства. Тому зв'язки між молодим поколінням та глобальною медіасистемою є суперечливими. З одного боку, молодь має широкі можливості для поширення кругозору, знайомства з іншими культурами, включення в освітній процес на основі сучасних інформаційних технологій. З іншого – комерційні засади більшості медіаструктур створюють умови для проникнення антигуманних, антидуховних, аморальних відео-, теле-, радіопрограм до широкого кола молоді. Крім того, певні деструктивні наслідки некритичного ставлення до інформаційного потоку, зниження якості медійного продукту, можливості широкої маніпуляції свідомістю людей загострюють відносини суспільства із ЗМК, вимагають значної уваги до інформаційно-комунікаційного простору всіх соціальних та освітніх інститутів. Медіасистема фактично являє собою неформальну освіту та просвітництво різних груп населення, суттєво

впливає на засвоєння соціальних норм, формування ціннісних орієнтацій особистості [3, с.11].

Отже, складовою професійної педагогічної культури майбутнього педагога є медіаграмотність - вміння аналізувати, оцінювати, інтерпретувати, створювати медіатексти в різних формах. Відтак медіатекст це повідомлення, що містить інформацію та викладене в будь-якому жанрі медіа (газетна стаття, телепередача, відеокліп, фільм тощо). Особливе значення мають медіатексти, що виступають елементами щоденного життя, дозволяють пізнавати світ у численних соціокультурних варіаціях [3, с.10].

Отже, медіаграмотність майбутнього вчителя передбачає знання закономірностей, сприйняття й розуміння інформації, психологічних аспектів впливу медіа на спосіб життя, стосунки та цінності особистості, використання ключових концепцій медіаосвіти для аналізу медіатекстів, формування вмінь і навичок пошуку інформації, інтерпретації та критичного аналізу медіатекстів, створення власних медіатекстів, адекватних завданням і умовам комунікації. Медіаграмотність спрямована також на забезпечення професійно-педагогічної комунікації вчителя, на формування навичок роботи з комп'ютерними мережами, зокрема Інтернетом, електронними банками інформації тощо.

Медіаграмотність у контексті інтегрованого підходу до медіаосвіти в педагогічному ВНЗ формується на предметному змісті конкретних навчальних дисциплін, спрямована на становлення й розвиток професійних якостей майбутнього вчителя, які включають відповідні знання, способи дії з ними, за допомогою яких можна обробляти будь-яке проблемне знання людини, що стосується професійних та життєвих ситуацій (Г. Альтшуллер, І. Зимня, П. Щедровицький та ін.) [3, с.12].

Відповідно методична підготовка викладача до заняття з використанням мультимедійних засобів навчання має включати такі етапи: визначення доцільності застосування мультимедійних засобів навчання; ознайомлення із змістом мультимедійних засобів навчання; визначення типу і структури

заняття; визначення місця мультимедійного продукту в структурі заняття; самоперевірка викладачем підготовки до заняття.

Таким чином, впровадження організаційно-методичної моделі підготовки майбутніх учителів із застосуванням мультимедійних засобів навчання сприятиме значному поліпшенню засвоєння студентами навчального матеріалу, а також підвищенню рівня готовності студентів до застосування мультимедійних засобів навчання у професійній діяльності.

### **Література:**

Гриньов В.Й. Формування дидактичної культури майбутнього вчителя / Автореф...к.п.н: 13.00.04 / В.Й.Гриньов. – Харків, 2003. – 20 с.

Імбер В.І. Педагогічні умови застосування мультимедійних засобів навчання у підготовці майбутнього вчителя початкових класів / Автореф...к.п.н: 13.00.04 / В.І.Імбер. – Вінниця, 2008. – 20 с.

Казаков Ю.М. Педагогічні умови застосування медіаосвіти в процесі професійної підготовки майбутніх учителів / Автореф...к.п.н.: 13.00.04 / Ю.М.Казаков. – Луганськ, 2007. – 20 с.